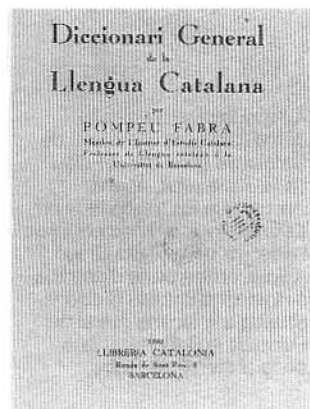

L'ordenador de la llengua catalana moderna, Pompeu Fabra (1868-1948). A sota, fascicle del *Diccionari General de la llengua catalana* de 1932, el qual avui coneixem com «diccionari Fabra».

POMPEU FABRA

Pompeu Fabra i Poch va néixer el dia 20 de febrer del 1868 a la vila de Gràcia. Estudià enginyeria industrial a la Universitat. Sense haver cursat, doncs, estudis filològics, de ben jove va donar a conèixer alguns treballs de gramàtica, que deixen entreveure ja una constant en la seva obra: la precisió i la claredat. Els seus coneixements de matemàtiques i de química el convertiren en un gramàtic autodidacte precís i exigent.

Pompeu Fabra milità dins el grup de *L'Avenç*, revista que promogué campanyes lingüístiques ben serioses i difongué criteris ortogràfics ben coherents. Als 23 anys Fabra escriví *Ensayo de gramàtica del catalán moderno* (1891) i als 30 anys, *Contribució a la gramàtica de la llengua catalana* (1898). Participà en el Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906) amb la ponència *Qüestions d'ortografia catalana*, que li donà un gran prestigi intel·lectual. Entre el 1902 i el 1911 residí a Bilbao, on ocupà la càtedra de Química a l'Escola d'Enginyers. Cridat per Enric Prat de la Riba, es trasllada de Bilbao a Barcelona per ocupar la càtedra de Català creada per la Diputació de Barcelona. Exercí un paper decisiu en l'Institut d'Estudis Catalans i n'esdevingué president de la Secció Filològica. En el mateix any en què Fabra publica el *Diccionari general de la llengua catalana* (1932) és nomenat professor de la càtedra de Català de la Universitat de Barcelona. Acabada la guerra (1939), es va haver d'exiliar a França. L'any 1948 se li tributà un homenatge a Prada de Conflent en complir vuitanta anys, i el Nadal d'aquest mateix any morí.

CRITERIS DE LA REFORMA DE FABRA

Per aconseguir que el català es convertís en una llengua nacional i autònoma calia establir uns criteris de reforma i aplicar-los urgentment. Fabra basà la reforma en cinc criteris fonamentals. El català havia de ser:

- **Una llengua clara i lògica**, que servís no tan sols per al col·loqui familiar sinó també per a la transmissió de les subtilitats del pensament.

OBRES PRINCIPALS DE POMPEU FABRA

1912	<i>Gramàtica de la llengua catalana</i> (Barcelona, L'Avenç)
1917	<i>Diccionari ortogràfic</i> (Barcelona, Institut d'Estudis Catalans) L'origen d'aquest llibre són les <i>Normes ortogràfiques</i> (1913), publicades per l'Institut i anònimes, però on tothom veié l'empremta fabriana i l'ortografia preconitzada pel grup de L'Avenç.
1918	<i>Gramàtica catalana</i> (Barcelona, Institut d'Estudis Catalans). Aquesta gramàtica fou adoptada com l'oficial de l'Institut.
1932	<i>Diccionari general de la llengua catalana</i> (Barcelona, Catalònia). Aquest diccionari és la culminació de la tasca de fixació i depuració del català modern. Aviat exhaurit, no fou possible de fer-ne una segona versió fins al 1954. Ha estat reeditat en vint-i-una ocasions fins al 1986. El 1983 hom en féu una nova edició (<i>Diccionari manual de Pompeu Fabra</i>), amb modificacions, addicions i amb una ordenació de les entrades per aglutinació etimològica.
1932	<i>El català literari</i> (Barcelona, Barcino). És un recull d'articles, discursos i conferències de caràcter més ideològic.
1956	<i>Gramàtica catalana</i> (Barcelona, Teide). Pòstuma, a cura de Joan Coromines.
1954-1956	<i>Converses filològiques</i> (Barcelona, Barcino). Conté 840 articles periodístics que tracten de tots els aspectes de la llengua, especialment del lèxic.